

Να κλείσουν οι αμυντικές βιομηχανίες

Της Μιραντας Ξαφα*

Η τρόικα επέστρεψε στην Αθήνα και όλα προοιωνίζονται μια δύσκολη διαπραγμάτευση που καλύπτει μια σειρά από «ευαίσθητα» θέματα, μεταξύ των οποίων και την τύχη των αμυντικών βιομηχανιών Ελληνικά Αμυντικά Συστήματα (ΕΑΣ) και Ελληνική Βιομηχανία Οχημάτων (ΕΛΒΟ). Ηδη η τρόικα απέρριψε την πρόταση της κυβέρνησης για εκκαθάριση των εταιρειών αυτών εν λειτουργία, που θα πάρει χρόνια, και ζητάει καθαρή λύση, δηλ. ακόμη και λουκέτο. Απ ό,τι διαφαίνεται, η κυβέρνηση θα επιδιώξει να διατηρήσει στη ζωή αυτές τις επιχειρήσεις-ζόμπι με νέα συρρικνωμένη δομή, με το επιχείρημα ότι συνεισφέρουν στην εθνική άμυνα. Με το ίδιο επιχείρημα, δηλαδή, που διατηρεί στη ζωή τα Ναυπηγεία Σκαραμαγκά και την Ελληνική Αεροπορική Βιομηχανία (ΕΑΒ), παρά τα δισεκατομμύρια που κόστισαν και κοστίζουν στους Έλληνες φορολογούμενους. Η αμυντική βιομηχανία είναι χρήσιμη στην οικονομία μόνο όταν λειτουργεί ανταγωνιστικά, όταν παράγει καλής ποιότητας οπλικά συστήματα, στρατιωτικά οχήματα, ανταλλακτικά κ.λπ. σε ανταγωνιστικές τιμές. Για να το πετύχει αυτό, θα πρέπει να αναζητήσει μερίδιο της διεθνούς αγοράς, διότι δεν μπορεί να επιζήσει με τις ανάγκες των ελληνικών Ενόπλων Δυνάμεων και μόνο. Οι αριθμοί το επιβεβαιώνουν: Ο τζίρος της ΕΛΒΟ μειώθηκε από τα 84 εκατ. ευρώ το 2007, τη «χρυσή εποχή» της σπάταλης κρατικής διαχείρισης, στα 22 εκατ. το 2011 και στα 7 εκατ. το 2013. Όσο οι αμυντικές βιομηχανίες ελέγχονται από το κράτος, δεν θα μπορέσουν ποτέ να γίνουν εξωστρεφείς. Τι κίνητρο έχει ένας κομματικά διορισμένος διευθύνων σύμβουλος, με «κουρεμένες» αποδοχές, να διεισδύσει στη διεθνή αγορά και να πετύχει εξαγωγές; Ως κρατικές επιχειρήσεις δεν θα γίνουν ποτέ ανταγωνιστικές και μόλις αποχωρήσει η τρόικα θα ξαναγίνουν φέουδο των πολιτικών για κομματικές προσλήψεις.

Ποιος είναι, λοιπόν, ο απολογισμός της λαμπρής κρατικής διαχείρισης; Τα ΕΑΣ έχουν συσσωρευμένα χρέη προς το Δημόσιο ύψους 1,1 δισ. ευρώ από καταπτώσεις εγγυήσεων τραπεζικών δανείων. Επιπλέον, το Δημόσιο έχει αυξήσει το μετοχικό κεφάλαιο της εταιρείας κατά 243 εκατ. τα τελευταία τρία χρόνια για να καλύψει τις ζημιές. Παρ όλα αυτά τα ΕΑΣ έχουν αρνητικά ίδια κεφάλαια και αδυνατούν να εκπληρώσουν υποχρεώσεις 140 εκατ. προς τους εργαζόμενους, προμηθευτές, εφορία και ΙΚΑ. Εφόσον κανείς ιδιώτης επενδυτής δεν θα επένδυε αυτά τα χρήματα σε μία ζημιογόνο εταιρεία, οι κρατικές ενισχύσεις που δόθηκαν είναι παράνομες. Η Ε.Ε. θα ζητήσει επομένως να επιστραφούν τα χρήματα, εκτός αν η εταιρεία πτωχεύσει με ό,τι αυτό συνεπάγεται για τους εργαζόμενους που θα απολυθούν χωρίς αποζημίωση. Με άλλα λόγια ή κλείνει η εταιρεία και απολύονται οι εργαζόμενοι ή έρχονται νέα χαράτσια για να πληρωθούν οι παράνομες κρατικές ενισχύσεις του παρελθόντος και να συνεχιστούν στο μέλλον. Η ΕΛΒΟ είναι μικρότερη εταιρεία και έχει αντίστοιχα μικρότερες ζημιές, έχει όμως απλήρωτες υποχρεώσεις 53 εκατ. παρά τις αυξήσεις μετοχικού κεφαλαίου από το Δημόσιο ύψους 89 εκατ. τα τελευταία τρία χρόνια. Ο φετινός προϋπολογισμός προβλέπει ότι οι ζημιές των ΕΑΣ θα μειωθούν από 59 εκατ. πέρυσι σε 45 εκατ. φέτος, ενώ οι ζημιές της ΕΛΒΟ θα μετατραπούν σε κέρδη 15 εκατ. Τα στοιχεία αυτά είναι εντελώς αναξιόπιστα, όπως φαίνεται από τον περσινό προϋπολογισμό, που προέβλεπε για το 2012 ζημιές 48 εκατ. έναντι

πραγματοποιήσεων 59 εκατ. για τα ΕΑΣ και μικρά κέρδη έναντι ζημίας 17 εκατ. για την ΕΛΒΟ.

Τη στιγμή που έχουν χάσει τη δουλειά τους σχεδόν 1 εκατομμύριο εργαζόμενοι του ιδιωτικού τομέα, η αγωνία των πολιτικών και συνδικαλιστών για τους 928 εργαζόμενους στα ΕΑΣ και τις θυγατρικές τους και τους 361 στην ΕΛΒΟ αποτελεί υποκρισία. Η αγωνία τους αφορά τις πελατειακές προσλήψεις των κομμάτων σε αυτές τις εταιρείες και όχι το αξιόμαχο των Ενόπλων Δυνάμεων. Η προσπάθεια διατήρησης αυτών των εταιρειών αποδεικνύει ότι στόχος της κυβέρνησης δεν είναι η εκ βάθρων αναδιάρθρωση της ελληνικής οικονομίας, ώστε να γίνει πιο εξωστρεφής, αλλά η εξασφάλιση δανεικών για να συνεχιστεί η κρατική σπατάλη χωρίς να πληγεί καίρια το κομματικό-συνδικαλιστικό κατεστημένο. Η προστασία θέσεων εργασίας είναι θετική για όσους είναι μέσα στο παιχνίδι, όχι όμως και για τους άνεργους που ψάχνουν για δουλειά. Οι εταιρείες αυτές δεν αξίζουν τίποτε και πρέπει να κλείσουν, αντί να επιβαρύνουν τους φορολογούμενους με νέα χαράτσια. Η ιδέα περί συγχώνευσης που κάποιοι προτείνουν απλώς θα ενοποιήσει τις ζημίες, όπως ακριβώς έγινε με τα ΕΑΣ, που προήλθαν από τη συγχώνευση της ΕΒΟ και της ΠΥΡΚΑΛ. Οι άναρθρες κραυγές του ΣΥΡΙΖΑ περί πλήγματος στην ασφάλεια και την εθνική κυριαρχία είναι τουλάχιστον αστείες. Οι Ενοπλες Δυνάμεις μπορούν να εξασφαλίσουν τις προμήθειες που χρειάζονται πολύ φθηνότερα από τη διεθνή αγορά.

Η Ελλάδα δεν θα μπορέσει ποτέ να σταθεί στον διεθνή ανταγωνισμό όσο διατηρεί στη ζωή ζημιογόνες εταιρείες, όσο εμποδίζει τον ανταγωνισμό για να προστατευτούν συμφέροντα και όσο συντηρεί ένα ρυθμιστικό και φορολογικό περιβάλλον εχθρικό προς τις επιχειρήσεις. Η ανάπτυξη δεν θα έρθει με πακτωλό χρημάτων για να διατηρηθούν στη ζωή επιχειρήσεις-ζόμπι, αλλά με τη δημιουργία περιβάλλοντος φιλικού προς την επιχειρηματικότητα και τον ανταγωνισμό. Η συρρίκνωση του δημόσιου τομέα προς όφελος των δυνάμεων της αγοράς μπορεί να συμβάλει πολλαπλώς στην ανάπτυξη, απελευθερώνοντας πολύτιμα κεφάλαια που μπορούν να χρησιμοποιηθούν αλλού με πολύ υψηλότερη απόδοση, συμβάλλοντας στη μείωση του χρέους και ενισχύοντας τον ανταγωνισμό. Όλα αυτά προσκρούουν σε ομάδες συμφερόντων που θέλουν να διατηρήσουν καταχρηστικά προνόμια και στην απροθυμία του πολιτικού συστήματος να τις αντιμετωπίσει.

* Σύμβουλος επενδύσεων και μέλος της Διοικούσας Επιτροπής της ΔΡΑΣΗΣ.